

Bolmsö 2020-09-03

Till

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten

Yttrande över 02595 – 2020.

Remiss gällande ändring av Fiskeriverkets föreskrifter (Fifs 2004:37) om fiske i sötvattensområdena.

Svenska Insjöfiskarenas Centralförbund (SIC) är ett riksförbund som sedan 1897, och i nuvarande namn sedan 1937, organiserar det svenska yrkesfisket i sötvatten. Det svenska yrkesfisket i sötvatten omfattar ca 15% av värdet av den svenska fiskenäringen.

Vi tackar för att ha givits tillfälle att yttra oss över rubricerade remiss och avger härmed följande svar:

Vi har tidigare avgivit vår syn på förslaget i en inlägga till Länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmland 2019-10-15, i kompletterande svar till Länsstyrelserna 2019-11-13 samt i inlägga 2020-05-20 rörande laxförvaltningen.

Vi hänvisar till dessa dokument (bilägges) som del av yttrande över Eder remiss.

Efter inlagorna till Länsstyrelserna har SIC 2020-03-25 till Länsstyrelserna ingivit en hemställan (bilägges) om föreläggande enligt 29§ i fiskelagen mot förvaltaren av fisket i Väneren.

Den 1/8 2020, med diarienummer 621-21941-2020 och 621-4840-2020 (bilägges), anmodar Länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland därefter Havs- och vattenmyndigheten, såsom varande förvaltare, att beställa utökade beståndsuppskattningar, samt ordna rättvisande rapportering.

Därav gör vi följande tillägg:

Vi konstaterar med hänvisning till Länsstyrelsernas väl övervägda bedömning att Havs- och vattenmyndigheten på grund av rådande brister i beståndsuppskattningarna, bristande kunskap om beståndens beskattning samt brister i myndighetens rapporteringssystem för närvarande inte är habil att fatta beslut angående fisket i Väneren.

Även beslut om fredningsområde bör av ovanstående skäl förbidas intill dess att Havs- och vattenmyndigheten fogat sig i de allvarliga anmodandena från Länsstyrelserna och verkställt de brister som anmodandena avser.

De brister som uppmärksammats av Länsstyrelserna synes inte ha uppkommit genom slarv eller bristande förstånd hos myndigheten.

Vi är övertygade om att myndigheten högst medvetet underlåtit i att sköta beståndsuppskattningar och statistisk hantering för att kunna nyttja den på senare år så populära försiktighetsprincipen.

Vi accepterar icke ett beslut om fredningsområde som grundar sig i denna lättjans princip, då densamma tydligtvis användes av bekvämlighets skull, eller möjligen för drivande av tjänstemäns egna fiskeripolitiska agendor.

Försiktighetsprincipen torde enbart bära användas i de fall yttersta ansträngning inte förmedlat nödig kunskap för beslut och aldrig i samband med myndighetens egna tillkortakommanden.

Notera samhällets syn på myndighets skyldighet avseende underlag till beslut i Förvaltningslagens 23§.

I Vänern avses även gösfisket inom fredningsområdet att förbjudas, trots att det är gullspångslaxen som skall fredas.

Alla personer med insikt i fisket inser att gösfiskets redskap föga inverkar på gullspångslaxens förkovran. Genom de brister som Länsstyrelserna i sin anmodan uppmärksammat avseende rapporteringen har denna kunskap inte kunnat förmedlats till de myndighetspersoner som skall fatta beslut.

Myndigheten har helt enkelt varit skygga i arbetet med att särskilja redskapstyperna.

Det är högst anmärkningsvärt att myndigheten avser att utplåna försörjningen för flera familjer på grund av indolens i sin egen verksamhet. Härtill kommer den skada som myndigheten åsamkar övriga samhället genom misshushållning av en förnybar resurs.

Hörsamhet och engagemang i saken hade enkelt löst detta missförstånd, och vi står gärna till förfogande allt i den stund myndigheten väljer att lyssna på näringen. Fiskets erbjudanden om projekt kring gullspångslaxen har avvisats utan förklaring. Erbjudandet kvarstår.

Myndigheten bör ovillkorligen uppdatera sin kunskap om redskapens påverkan innan beslut fattas.

En offentlig diskussion och rättslig prövning av fredningsområdet torde med hänsyn till Länsstyrelsernas anmodanden och övriga brister i hanteringen bli en synnerligen generande historia för myndigheten.

Vi önskar inte detta. Vi önskar istället våra medlemmars fulla förtroende för Havs- och vattenmyndigheten.

Vi uppmanar därför myndigheten till ytterligare möda för ett bättre alster innan beslut fattas.

Under beredningstiden skall fiskenäringen ovillkorligen kunna nyttja gösfisket inom det tänkta fredningsområdet för att förhindra ytterligare skada på de i förslaget påverkade fiskeföretagen och för samhället.

Med tanke på att trollingfisket efter lax i området har fått fortgå samtidigt som yrkesfiskets för laxen tämligen ofarliga gösredskap förbjudits under året, så noteras att saken inte hastar mer än att myndigheten kan rätta de anmodanden som behövs för ett välgrundat beslut.

Insjöfiskarena

Mats Eriksson
Förbundsordförande

e.u.
Mats Ingemarsson
VD

Postadress:
SIC
341 93 Bolmsö

Telefon:
0705594028

mats@insjofiskare.se
www.insjofiskare.se

Bilaga 20191015

Synpunkter på Länsstyrelsens förslag

Till

Länsstyrelsen i Värmlands Län

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Synpunkter på förslag till fredningsområde och nytt regelverk i Vänerfisket

Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland har i akt att skydda beståndet av laxartade fiskar från Gullspångsälven lämnat förslag om förändringar av regelverket i Väneren som påverkar fiskemöjligheterna, främst gösfisket i sjön, på ett negativt sätt.

Svenska Insjöfiskarenas Centralförbund (SIC) och Vänerens Fiskareförbund vill börja med att påpeka att laxfiskarnas i Gullspång tillkortakommande helt och fullt har sitt ursprung i *Gullspång-Munkfors Kraft AB:s* byggnation av Gullspångsverket 1908.

Förvaltaren torde därmed i över ett sekel haft möjlighet att vidta åtgärder för att förkovra såväl stammen av öring och lax för dess egen skull som iföre dess värde för fiskenäring, fastighetsägare och rekreativfiske, genom att återställa reproduktionsplatserna.

Kraftbolaget har, med förvaltarens helhjärtade stöd, skött sina åligganden genom att enligt vattendomen stödutsätta laxfiskar som kompensation till de yrkesfiskare och fastighetsägare som drabbats av kraftverksbygget.

Först under senare år har förvaltaren kommit fram till att just de ursprungliga renrasiga gullspångsgenerna bör skyddas.

Denna förändrade syn innebär också förändrade förvaltningsmetoder. Förvaltaren inser därvid att ändringar av vattendomar eller inlösen av kraftverk inte är möjligt av kostnadsskal.

Ett alternativ står då tillbuds.

Detta alternativ är reglering av fisket, som oaktat sin dåliga effekt ger en viss sinnesfrid och innebär låga kostnader, då det drabbar kategorier som har svårare att värja sig än den kapitalstarka kraftindustrin.

Vi reagerar generellt mycket starkt mot att tillkortakommanden som begås av en part skall rättas till av en annan part som inte kan anses som vållande till aktuellt misstag.

Vi accepterar inte att det uppstår en situation där media och allmänhet ges en bild av att fiskenäring och sportfiskare orsakat en situation som i verkligheten beror på kraftutbyggnaden 1908 och den hos förvaltaren förändrade synen på genetiken.

Vi accepterar inte heller att fiskenäringen drabbas av de kostnader som beror på att förvaltaren inte tänkte på att beakta genteorin i samband med tillstånden för kraftverksutbyggnaden. Dessa kostnader, som enligt nuvarande förslag oskäligen föreslås vara nedläggning av fiskeföretag, skall enligt vår mening ovillkorligen bestridas till sin helhet av förvaltaren och kraftverksägaren efter deras egen bedömning av parternas skuld till tillkortakommandet.

Konsekvenser av förslaget som drabbar gösfisket:

1. Förslaget saknar konsekvensanalys för fiskenäringen. Avsaknad av konsekvensanalys innebär brister i möjligheten för Havs- och vattenmyndigheten att fatta välgrundat beslut:

I närheten till det föreslagna fredningsområdet finns drygt en tredjedel av Vänerns fiskeföretag lokaliserade. Av dess bedöms 14 företag drabbas så allvarligt att avveckling blir ett troligt resultat. Det är 4 av 7 fiskande i Kristinehamns kommun, samtliga 7 fiskeföretag i Gullspång, samt 3 av 6 företag i Mariestads kommun. De 6 företag som inte förtecknats ovan fiskar för tillfället utanför det tänkta fredningsområdet, men drabbas ändå på sikt genom att det framgent hindras från framtida fiske i fredningsområdet.

Förslaget innebär inte att allenast fredningsområdets del blir ofiskbar för gösfiske. Djupet i Väneren utanför fredningsområdet är långt över de 10 – 30 meter som krävs för att fiska gös. Tillsammans med strama regler för hängning av gösnät innebär detta ett totalt fiskestopp även utanför fredningsområdet.

I sammanhanget tycks länsstyrelserna i sina nya nätdispenser försöka minska totala tillåtna totallängder. Längre fisketurer blir dessutom fler fisketurer när nätlängderna minskas.

2. Med stor glädje *MSC-certifierade* SIC gösfisket i Väneren/Mälaren 2017. Med så omfattande planerade minskningar av gösfisket kan inte SIC inför övriga medlemmar försvara dryga utgifter för *MSC-certifiering* för ett så ringa fiske som kommer att återstå i sjön.

Samma sak gäller med *Kontrollprogrammet avseende dioxin i sik*. Med en minskning av antalet fiskeföretag till under 40 om något år, finns inget underlag för vidare arbete med detta projekt.

Då fisket kommer att bli obetydligt i östra bassängen ser vi inget behov att fortsätta samarbete inom forskning och samarbetsorgan för Väneren.

3. I förvaltningen av våra sjöar saknas analys av det samlade resultatet av åtgärder som hindrar fiskenäringen. Konsekvenserna för fiskenäringen av det nu framlagda förslaget förstärks av tidigare beslut av diverse myndigheter.

Exempelvis avvecklades sikfisket 2015 efter beslut av annan del av myndighetsutövningen, som möjliggjordes genom misskötsel på Näringsdepartementet. Intäkterna minskade med mångmiljonbelopp.

Havs- och vattenmyndigheten aktiva ansträngningar att använda regelverket för att minska antalet licenser och hindra nya är ytterligare ett exempel på marginaleffekter som är kostsamma för näringen.

Åtillståndens succesiva avveckling skall också ses som en marginaldel som starkt kommer att påverka fisket negativt under kommande år. Trots att alternativet är malning av ål i nedströms varande kraftverk.

Avslutningsvis föreslår vi ett moratorium avseende förslaget gösfiskehindrande delar under tre år, så att gösfisket inte abrupt upphör med de konsekvenser som beskrivs ovan.

Under denna tid föreslås att de drabbade parterna tillsammans med myndigheterna kraftfullt analyserar bifångster av lax i gösfisket och även analysera möjlighet till fiske av laxfiskar utan bifångster av skyddade sådana.

Med vänlig hälsning

SIC

Vänerns Fiskareförbund

Mats Eriksson
Styrelseordförande i SIC

Boris Åström
Styrelseordförande i Vänerns FF
Styrelseledamot SIC

Bilaga 2019-10-28

Länsstyrelsernas bemötande

Västra Götalands län & Värmlands län SIC

gangholmensgardmats@gmail.com

matsilund@ljungby.nu

VFF

borisfisk91@gmail.com

Angående Svenska Insjöfiskarens Centralförbunds och Vänerns Fiskareförbunds skrivelse rörande länsstyrelsernas kommunikering av förutsättningar för hanteringen av redskapsdispenser på Väneren för perioden 2020 – 2022

Länsstyrelserna för Västra Götalands län och Värmlands län bemöter nedan er skrivelse till oss i ovan rubricerat ärende.

Vad avser de nu aktuella dispensererna för redskap avsedda för yrkesmässigt fiske på allmänt vatten i Väneren är den hanteringen separerad från frågan kring ett utökat fredningsområde utanför Gullspångsälven och de regleringar som kommer att omfatta allt fiske i ett sådant fredningsområde. Det för redskapsdispensererna aktuella förbudsområdets areella utbredning är dock likvärdigt det föreslagna fredningsområdet. Frågan kring ett utökat fredningsområde utanför Gullspångsälven genom ändring i föreskrift kommer att hanteras av Havs- och vattenmyndigheten genom remissförfarande inklusive den konsekvensanalys som krävs vid föreskriftsändring.

Länsstyrelserna har genom bestämmelserna i 2 kap. §§ 12, 20 och 22 i föreskriften FIFS 2004:37 delegation från Havs- och vattenmyndigheten att för yrkesmässigt fiske få bevilja tillstånd för redskapstyper och omfattning av redskap som enligt de grundläggande reglerna i nämnd föreskrift ej är tillåtna att använda. I vilka områden och i vilken omfattning sådana tillstånd kan beviljas är avhängigt rådande bedömning av fiskevårdsskäl och invägande av försiktighetsansatsen.

Gjorda och kommande åtgärder

Fiskförvaltande myndigheter, från Kungl. Lantbruksstyrelsen via Fiskeristyrelsen, Fiskenämnader, Fiskeriverket till Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelserna har genom åren gjort ett flertal och omfattande, men tyvärr hittills mindre lyckade försök att förbättra förhållandena för Gullspångslaxen i älven varför dess status fortsatt är kritiskt dålig. För tillfället pågår projektet Gullspång River Action Plan (GRAP) inom Länsstyrelsen Västra Götalands län som hittills har genomfört biotopåtgärder i älven som har fördubblat tillgängliga lek- och uppväxtområden i Gullspångsforsen och Årsåforsarna. Projektet arbetar också för att få till en förbättrad flödesregim, samt möjligheterna för en biotopkanal förbi kraftverksdammen. Vidare finns den nationella prövningsplanen (NAP) för omprövningar av alla vattenkraftsanläggningar fram till år 2040 och Gullspångsälven ligger tidigt i den planen med inlämnande av ansökan om omprövning till domstolen till år 2023. Gullspångs vattenkraftverk är utpekat av Energimyndigheten och Svenska kraftnät som ett klass 1 kraftverk, ett av rikets ca 250 vattenkraftverk som är av betydande vikt för reglerkraften, dvs. den snabbare justerbara krafttillgång för vilket behovet ökar för att balansera för utökad andel av intermittenta energislag som vind och sol i elnätet. Oaktat det så har Gullspångs vattenkraftverk en betydande negativ påverkan på ett Natura 2000 område som dessutom håller en starkt hotad unik laxstam, varför kommande omprövning för att förse verksamheten med moderna miljövillkor inte rimligtvis kan sluta med annat än att älvmiljöförhållandena för Gullspångslaxen kommer att förbättras betydande fr o m andra halvan av 2020-talet.

Under projektet Vänerlaxens fria gång, 2011, gjordes en större utredning av vänerlaxstammarnas genetiska status. Genetisk kartläggning är en förhållandevis

modern metod och kan därför av naturliga skäl inte ha utförts vid kraftverkets uppbyggnad för 111 år sedan, ej heller under lång tid därefter.

Rådgivning från SLU Aqua har föreslagit att förvaltaren ska genomföra arbete som leder till:

☒ Flödesförändringar, vilket man jobbar med inom projektet GRAP

☒ Förbättrade biotoper, vilket gjorts inom GRAP under 2019 och ytterligare är planerat

☒ Minskad fiskedödlighet genom förändrade fredningsområden, fredningstider och redskapsbegränsningar

☒ Driva utveckling mot selektiva fiskemetoder, vilket samförvaltning fiske Vänern försöker få in näringen på

Länsstyrelserna har inte lagt skulden för vänerlaxstammarnas situation på någon del av fisket, utan är tydliga med att grundproblemet är vattenkraftsutbyggnaden och dess drift som kraftigt har försämrat rekryteringsförhållandena i älvarna. Det innebär dock inte att det i ett för Gullspångslaxen kritiskt läge inte behöver vidtas åtgärder som tyvärr har en negativ påverkan på möjligheterna för bedrivande av fiske i en del av Vänern. Berörda fiskeföretag bör likt andra i sjön kunna bedriva ett fortsatt fiske utanför förbudsområdet. Det finns t. ex. fiskare som har hemmahamn i den södra delen av sjön som bl. a. bedriver ett fiske i den norra delen av sjön. Förutsättningarna för det viktiga siklöjefisket blir dispensmässigt oförändrade och möjligheterna till ett framgångsrikt kräftfiske på allmänt vatten ser ut att peka uppåt, i vilket dispensgivningen följer med.

När det rör fiskeföretag som drabbas så har Länsstyrelserna noterat att det rör sig om 7-8 stycken bolag med hemmahamnar på Väners östra kust där behov av omlokalisering av fiskets bedrivande föreligger pga. det till ytan omfattande förbudsområdet för stormaskiga nät. Man kan inte som SIC och VFF göra räkna in att ytterligare 6 st fiskeföretag som idag inte fiskar inom det aktuella området påverkas i framtiden med hänvisning till att de då inte kommer ha möjlighet att nyttja förbudsområdet.

Länsstyrelserna ser inte att den kommande dispensgivningen innebär ett abrupt slut för gösfisket. Fler fiskare ges möjlighet att åter nyttja de uppbojade stormaskiga näten och taket för den totala nätlängden av dessa på sjön ökar något samt att säsongen för redskapets användande förlängs jämfört med den senaste säsongen. Länsstyrelserna gör bedömningen att det delvis bör gå att tillmötesgå fiskets önskemål rörande redskapstilldelning och därför fortsatt ge möjlighet till upp till 8 000 m bottensatta stormaskiga nät per fiskare, samt medge upp till 2 500 m uppbojade stormaskiga nät per fiskare enligt redan kommunicerad fördelningsprincip, med ett tak på 40 000 m av sådana nät i sjön under den kommande treårsperioden. Tidigare kommunicering av kommande dispensvillkor rörande redskapsmärkning, uppbojningsmateriel, uppbojningsdjup mm. kvarstår. Rörande förbudsområdet utanför Gullspångsälven ser länsstyrelserna att det fortsatt kommer att gälla som villkor enligt tidigare meddelad kommunicering, dvs. att där kommer att råda ett förbud mot stormaskiga nät

Fredrik Larson Jonas Andersson

Länsfiskekonsulent Länsfiskekonsulent

Västra Götalands län Värmlands län

Bilaga 2019-11-13

Svar på bemötande 2019-10-28

Bolmsö 2019-11-13

Till
Länsstyrelsen i Värmlands Län
Länsstyrelsen i Västra Götaland

Svar på skrivelse Dnr. 621-37427-2019

Vi tackar för Länsstyrelsernas svar av den 28/10 2019.

Vi noterar att Länsstyrelserna och fiskenäringen har samsyn i fråga om skyddsbehovet för vissa arter i sjön och samsyn i orsaken till arternas tillkortakommande.

Vi konstaterar dock några felaktigheter i Ert svar:

1. I stycke 5 på sidan 2 anges det antal fisken som Länsstyrelserna anser påverkas av förbudsområdet. Antalet överensstämmer inte med det antal som fiskenäringen angett i föregående skrivelse.

Orsaken torde vara att Länsstyrelserna ser näringarna som en statisk företeelse, vilket är fel.

Fiskenäringen är i verkligheten föränderlig i så mån att vi inte kan förutse framtidens behov av fiskemöjligheter. Antag exempelvis att de nya ägarna till vindkraftparken önskar utöka verksamheten i det område som befiskas av de borträknade företagen. Eller att höga tungmetallvärden framgent jagar bort yrkesfisket i Kristinehamnsområdet som då blir satta i behov av alternativ.

Borttagande av framtida alternativa fiskemöjligheter är definitivt en reell inskränkning.

Inför remissförfarandet emotses en väl utarbetad konsekvensanalys för riksintresset fiskenäringen.

2. Länsstyrelserna grundar sitt förslag om förbud av gösfiskeredskap på att dessa skulle innebära ett hot mot laxfiskar

Fiskenäringen anser att sådant hot inte föreligger.

Inför remissförfarandet måste den kunskap som inhämtats under mångårigt arbete i fiskets verksamhet vederläggas för att kommande beslut om gösfiske skall kunna bli trovärdigt.

Vi hänvisar till en likartad händelse i Vättern för några år sedan, när näringen önskade fiska sik på större djup än vad dåvarande regelverk föreskrev.

Länsstyrelserna avvisade först fiskets propåer då det ansågs finnas risk för bifångst av röding, medan näringen hade uppfattningen att bifångstrisken var ringa. Efter undersökning visade det sig att näringen hade rätt. Tack vare gott samarbete mellan Länsstyrelser och näring kunde saken komma i rätt dager.

Vi vill återigen inbjuda Länsstyrelsen till ett motsvarande samarbete kring gösfisket i Vänern för att fastställa rimligheten i en avveckling. En sådan utvärdering bör ingå som underlag till kommande remissförfarande.

Med vänlig hälsning

SIC

Vänerns Fiskareförbund

Mats Eriksson
Styrelseordförande i SIC

Boris Åström
Styrelseordförande i Vänerns FF
Styrelseledamot SIC

2020-05-20

Efterfrågade synpunkter från Svenska Insjöfiskarena angående den nya utsättningsstrategin i Vänern.

Klarälvsloxen, och tanken med den.

Vild lax är bra men hur tänker man när den vilda laxen blir fler. Kommer man att kunna fiska den?

Den fenklippta klarälvsloxen måste utsättas ute i sjön för att bli fiskbar både för yrkesfisket och sportfisket, och inte störa återvandringen av vild lax.

Gullspångslaxen

Läser man slussrapporten kan man redan konstatera att flera Gullspång laxarter är utdöda. Det är bara en spillra kvar av beståndet. Vad beror det på? Troligen är kraftverket orsaken.

Den spillra som finns kvar borde ha skötts bättre under de 55år som gått.

Att odla Gullspångslax och öring i Klarälvens vatten är att omprogrammera deras naturliga beteende. Den kan aldrig hitta tillbaka till Gullspångsälven för den vet inte hur vattnet doftar eller vart den ligger.

Gullspångslaxens enda räddning är att man odlar den i Gullspångsälvens vatten. Om vi fortsätter som vi gjort kommer det inte att finnas någon Gullspångslax om 55 år.

Att sätta Gullspångslax och öring i Norsälvens nedre del är att än en gång förvilla laxens naturliga instinkt och är totalt felaktigt. Att Gullspångslax och Klarälvslox har blandats kan man se i deras genetik. Att odla dem tillsammans är helt fel.

Gullspångslaxen måste tillbaka till Gullspång. Att öka odlingen av Gullspångslaxen är fel. Man bör fortsätta att sätta ut Klarälvslox. Då på platser

ute i sjön som, Dalbosjön, utanför Naven, Hindens rev, Klasbådan samt utanför revet i Sunnanå. Där laxen blir fiskbar för både yrkesfisket och sportfiske.

Den lax som sätts ut i Dalbosjön kommer att söka lekplatser i Dalbosjöns tillflöden.

Utsättning av lax som sker idag både som kompensationsutsättning och från Laxfond Vänern sätts vid stranden idag. Det måste upphöra, ut med laxen i sjön. Att mata gäddan inne vid stranden med laxsmolt är helt fel.

Det finns mycket erfarenhet från laxutsättning under 90-talet som blev fiskbar lax, använd den och hitta inte på något nytt med den fenklippta laxen.

Fredningsområdet utanför Gullspång löser inte återväxten. Idag är det bara yrkesfisket som är stoppat där, fritidsfisket pågår oavbrutet.

De finns statistik på Hav- och vattenmyndigheten som visar hur mycket lax yrkesfisket fångade där i området under 2018. Enligt deras statistik fångades ingen lax i område 4. I område 5 fångades det 4802 kg lax totalt. Område 5 är ofantligt stort, det täcker ner söder om Djurö ända upp till Grums. Det ger ingen bild av vad som fångades utanför Gullspång.

Ska man jämföra laxen i Klarälven med Gullspångsälven så finns inget fredningsområde där utanför Klarälven. Ändå repar sig Klarälvsaxen och Gullspångslaxen som går till Klarälven. Det handlar om födelseplatser, inte fredningsområden ute i sjön. Gullspångslaxen måste tillbaka till Gullspångsvattnet.

Lidköping 20 maj 2020

SIC

Anders Jonsson

Bilaga 20200325

Hemställan till Länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmland enligt 29§

2020-03-25

Till
Länsstyrelserna i Värmland
och Västra Götaland

Hemställan

Vi hemställer härmed hos Länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland att ni enligt §29 i fiskelagen *förelägger* ägarna alternativt dess insatta förvaltare av enskilda vatten i Väneren att avhjälpa vanskötseln av fisket.

Skäl

Vanskötseln består i att ägarna eller deras förvaltare inte genomför de beståndsuppskattningar som är nödvändiga för att upprätthålla ett fiske som motsvarar den potential som finns i sjön. Samma sak gäller i sig för det allmänna vattnet i Väneren, vilket dock inte omfattas av nämnda avsnitt i fiskelagen och kan därför inte omfattas av vår hemställan.

Ägarna eller deras förvaltare underlåter att verkställa de undersökningar som krävs för god kunskap om bestånden. Råd från vetenskapen såsom underlag för förvaltningen blir därför att använda försiktighetsprincipen. Försiktighetsprincipen medför att beslutande myndighet minskar antalet personliga fiskelicenser i sjön trots att man, om underlag förefunnits, istället kunnat utöka fiskeaktiviteten till gagn för samhället enligt lagstiftarens intentioner i 29§. Rapportering avseende det icke ringa allmänhetens fiske som sker medelst sportfiskeredskap och nät genomförs icke heller.

För mindre än en generation sedan fanns 200 fiskelicenser i sjön Väneren. För tioalet år sedan 80. Förra våren var antalet licenser 60. För närvarande 50 styck, och förväntat antal 2021 ca 40.

Länsstyrelserna har senaste tiden haft 8 nyansökningar av licenser. Samtliga har behandlats av Länsstyrelserna och huvuddelen har tillstyrkts, men avvisats av beslutande myndighet. Myndighetens motivering har sedan vanligt varit försiktighet, då nödig kunskap om bestånden saknas. Avgångar i fisket på grund av pensioneringar och regelförändringar kompenseras inte.

Detta står i strid mot det allmänna intresse som ursprungligen ligger till grund för 29§, genom att försörjningsmöjligheter undandras boende kring sjön Väneren och genom att skattemedel undandras stat och kommun.

Den viljetrytning som finns i 29§ fiskelagen konfirmeras kraftfullt av regeringen på uppdrag av den lagstiftande församlingen genom regleringsbrevet till förvaltande myndighet. Bland annat under rubrikerna *Hållbart nyttjande och hållbar förvaltning* och *Ekosystembaserad fiskförvaltning*.

Notabelt är att Havs- och vattenmyndigheten såväl är ansvarig förvaltare av de privata fiskevattnen i Väneren samtidigt som man är beslutande myndighet avseende licenstilldelning i sjön. Trots tillvägagångssätt förutsätter vi att den uppkomna situationen har sin grund i förvaltarens förbiseende och inte är sprungen ur ideell önskan om minskning av fiskenäringen i sjön, där myndigheten ser möjlighet att verka genom sin dubbla roll.

Mats Eriksson
Svenska Insjöfiskarenas Centralförbund

Boris Åström
Vänerens Fiskareförbund

Postadress:
SIC
341 93 Bolmsö

Telefon:
0705594028

mats@insjofiskare.se
www.insjofiskare.se

29 § Om den som har fiskerätt i enskilt vatten i strid med allmänna intressen vansköter fisket genom att fiska i alltför stor omfattning eller att låta bli att fiska, får länsstyrelsen förelägga honom att bedriva fisket på ett sätt som behövs för att avhjälpa vanskötseln. Om någon annan än ägaren har fiskerätten, får föreläggandet ändå riktas mot ägaren.

Ägaren eller innehavaren är skyldig att tåla att en förelagd åtgärd vidtas även om föreläggandet riktats mot den andre

2020-08-12

Förfrågan om hur det framskrider med 2020-03-25

Bolmsö 2020-08-12

Till

Länsstyrelserna i
Värmlands Län och
Västra Götalands Län

Förfrågan om lyckad redemption avseende förvaltning i Vänern (Dnr 621-21941-2020 och 621-4840-2020)

Svenska Insjöfiskarena tillskrev den 23/5 länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland en hemställan om Länsstyrelsernas föreläggande om vanhävd beroende på bristande beståndsuppskattning.

Då ni nu haft möjlighet till tre månaders arbete med frågan vore vi tacksamma för information om hur arbetet fortskrider.

Har förvaltaren eventuellt underhand medgivit ökade anslag för beståndsuppskattningar?

Har Ni lyckats identifiera statlig eller kommunal vattenägare som pro forma kan användas för att driva ärendet vidare?

e.u.

Insjöfiskarena

Mats Ingemarsson

2020-06-01

Länsstyrelsernas begäran om komplettering enligt bilaga 2020-03-25

Begäran om komplettering

Länsstyrelserna i Västra Götalands län och Värmlands län har emottagit er hemställan om att enligt §29 i fiskelagen förelägga ägarna alternativt dess insatta förvaltare av enskilda vatten i Vänern för att avhjälpa vanskötseln av fisket.

Länsstyrelserna ser inte att det är möjligt att göra ett generellt föreläggande av alla ägare av enskild fiskerätt i Vänern. Länsstyrelserna behöver därför få kompletterande information från er om vilka enskilda fiskerättsägare eller arrendatorer av enskild fiskerätt som bedöms vansköta fisket inom sina vatten. Ett generellt föreläggande skulle även drabba en inte obetydlig mängd fiskare med personlig fiskelicens som arrenderar fiskerätt på enskilt vatten.

Länsstyrelserna ser inte att §29 i fiskelagen ger något stöd för att förelägga den insatta förvaltaren, i detta fall Havs- och vattenmyndigheten då myndigheten ej äger fiskerätt på enskilt vatten, vilket är en förutsättning för att omfattas av paragrafen.

Länsstyrelserna ser att det finns skäl att öka kunskapen om fisketrycket inne på enskilt vatten och hur stor del av det fisket som sker i kommersiell skala, såväl av olicensierade som licensierade fiskare.

Länsstyrelserna ser också att det finns tydliga skäl att kraftigt förbättra beståndsuppskattningarna i bl a Vänern.

Fredrik LarsonJonas Andersson

LänsfiskekonsulentFiskehandläggare

Västra Götalands länVärmlands län

2020-06-02

SIC:s komplettering avseende begäran om sådan 2020-06-01

Bolmsö 2020-06-02

Till

Länsstyrelserna i
Värmlands Län och
Västra Götalands Län

Komplettering enligt begäran Dnr 621-21941-2020 och 621-4840-2020

Vi noterar med nöje att även länsstyrelserna konstaterat behovet av en kraftigt förbättrad beståndsuppskattning i Vänern och andra sjöar och att länsstyrelserna uppfattat att vår hemställan avser just detta.

Det är även en riktig uppfattning att Länsstyrelserna anser att fisketrycket bör undersökas i sjöns enskilda delar för att sedan kunna bedömas i relation till beståndsuppskattningar. Vi menar att denna syn bör utvidgas så att fisketrycket blir känt i hela sjön.

Det kommersiella fisketrycket på såväl enskilt som allmänt vatten är redan väl dokumenterat hos Havs- och vattenmyndigheten och till fullo tillgängligt för Länsstyrelserna, varför Länsstyrelserna istället bör anstränga sig att försöka få en uppfattning om omfattningen av det fiske som idag inte alls dokumenteras.

Staten har genom beslut fråntagit möjligheten för de privata vattenägarna att förvalta sina vatten och har därmed påtagit sig den roll som avses i 29§. Detta har dels skett genom att regler för fisket även i privata vatten bestäms av Havs- och vattenmyndigheten, och dels genom att ägarna fråntagits rätten att finansiera förvaltningsarbetet genom fiskekortsförsäljning. Tyvärr utgick lagstiftaren vid tiden för lagrummets tillblivelse ifrån att det tjänstemannaansvar som då fanns var tillräckligt för att statliga tjänstemän under risk för sanktioner skötte sitt tjänstemannaansvar. Då detta ansvar försvunnit konstateras att det är riskfritt att inte tillskjuta nödiga medel för beståndsuppskattningar eller andra förvaltningsavgifter som krävs för att sköta de vatten som anförtratts.

Enligt ert önskemål om specifikation i begärens andra stycke vill vi framhålla följande förslag:

Vi har konstaterat att det finns privata vatten i Vänern som ägs av stat och kommuner. Vi föreslår att ni begynner undersökningen i dessa delar därest det är för arbetskrävande med generella förelägganden

I vår skrivelse var vi tydliga med att vår uppfattning är att Vänern genom bristande beståndsuppskattningar inte nyttjas i den utsträckning som är möjlig.

Ett tillrättläggande av bristande beståndsuppskattningar bedöms av oss därför som en möjlighet att förkovra såväl fiskenäringen som allmänhetens fiske.

Länsstyrelsens synpunkt i begärens andra stycke om att ett föreläggande på ospecificerat sätt skulle drabba fiskare med personlig fiskelicens verkar därför besynnerlig.

Om Länsstyrelsernas skrivning i andra stycket däremot är tänkt att uppfattas som en varning vid eventuellt framhårdande av vår hemställan så har detta föga verkan.

Vi önskar Länsstyrelserna framgång i det förestående arbetet med att få förvaltaren att ta sitt ansvar för sjön.

e.u.

Insjöfiskarena

Mats Ingemarsson

2020-08-21

Länsstyrelsernas anmodan till Havs- och vattenmyndigheterna

Länsstyrelsen Västra Götaland och Länsstyrelsen Värmland har mottagit en hemställan från Svenska Insjöfiskarnas Centralförbund, samt kompletterande information efter Länsstyrelsernas begäran. SIC menar att Länsstyrelserna ska förelägga ägarna, alternativt dess insatta förvaltare av enskilt vatten i Väneren för att avhjälpa vanhävd av fisket i dessa områden, enligt 29 § Fiskelagen (1993:787).

SIC menar att kunskapen om bestånden är alltför låg och att det leder till att SLU lämnar rekommendationer som går på försiktighetsansatsen, vilket i förlängningen begränsar tillträdet till fiskeresursen. Länsstyrelserna delar bedömningen om att dataunderlaget från oberoende provfisker och därmed därav beroende rådgivning är bristfällig. Länsstyrelserna ser också att den fiskeriberoende datan som samlas via månadsjournaler från fisket ej går att använda för beståndsbedömningar, då dataunderlaget där ej duger till att t ex beräkna fångst per ansträngning på ett säkert sätt.

Länsstyrelserna anmodar Havs- och vattenmyndigheten att beställa utökade fiskeriberoende provfisker som ska vara av den omfattning att det för såväl de kommersiella fiskarterna som signalkräftan i Väneren kan ges annan rådgivning än att den huvudsakligen är baserad på försiktighetsansatsen.

Länsstyrelserna bedömer att insamlandet av det fiskeriberoende datat i inlandsfisket behöver omdanas i grunden på så vis att det ger säkra uppgifter om fångst per fiskeansträngning och att det också verkligen gäller för den redskapstyp som faktiskt har använts för fisket, vilket också är en förutsättning för en adaptiv förvaltning. Rapporteringen bör således snarast digitaliseras för att innebära en inrapportering av genomfört fiske i samband med landning och ej på ett samlat sätt efter hela månaden, där man t ex för att göra rapporteringen lätt rapporterar all fångst för månaden på samma maska.

Länsstyrelserna anmodar Havs- och vattenmyndigheten att uppdra åt Länsstyrelserna runt Väneren att inducera ett pilotprojekt för digital rapportering för allt fritidsfiske och fiske med stöd av enskild rätt i Väneren. Sådan rapportering ska då genomföras efter varje fiskeresor för att förbättra dataunderlaget, jämfört med att rapportera samlat en gång per år. Det bör då lösas via en enkelt använd applikation anpassad för mobila operativsystem. Denna rapportering bör också via HaV:s föreskrift göras obligatorisk, då dagens rapportering som sker årligen endast är frivillig. Ett förbättrat data från det icke yrkesmässiga fisket behövs som input till den samlade fiskeförvaltningen i sjön, då fångsterna i dessa fisker är mer än obetydlig.

Fredrik Larson Jonas Andersson

LänsfiskekonsulentLänsfiskekonsulent

Västra Götalands länVärmlands län